

Oversigt over Landbrugsplanternes Sygdomme i 1898.

Af E. Rostrup.

I 1898 har jeg modtaget 230 Forespørgsler og Henvendelser angaaende Plantesygdomme, nemlig 76 + 88 + 66 fra Landbrugere, Havebrugere og Skovbrugere, altsaa en Del færre end i de nærmest foregaaende Aar.

Sygdomsaarsagerne kunne henføres til følgende Grupper:

	Landbrug	Havebrug	Skovbrug	Ialt
Angreb af Snyltesvampe....	45	56	52	153
” ” Insekter o. lign..	12	20	8	40
Forskellige fysiske Aarsager	8	10	4	22
Ukrudtsplanter.....	11	2	2	15
Tilsammen...	76	88	66	230

Fordelingen af disse Henvendelser efter Landsdelene var følgende:

	Landbrug	Havebrug	Skovbrug	Ialt
Sjælland.....	41	44	37	122
Fyn.....	5	11	7	23
Smaaøerne.....	6	4	3	13
Jylland.....	20	24	15	59
Udlandet.....	4	5	4	13
Tilsammen...	76	88	66	230

I Gartner-Tidende har jeg i Aarets Løb givet en Række Besvarelser af indsendte Forespørgsler. Ved Fyns Stifts

patriotiske Selskabs 12. Delegeretmøde i Odense 26. Novbr. 1898 holdt jeg paa Opfordring et Foredrag om „Bekæmpelse af Snyltere paa Kulturplanter“ (se Selskabets Beretning S. 103—107). Jeg behandlede her alene Snyltesvampenes Bekæmpelse, medens der, efter hvad jeg senere erfarede, væsentlig ved den stillede Opfordring var tænkt paa Bekæmpelse af Parasiter af Dyreriget.

I December 1898 indsendtes som sædvanlig en Række Spørgsmaal paa trykte Skemaer til henved 300 Landmænd i forskellige Egne af Landet, af hvilke 171 nu har tilbagesendt Skemaerne i mer eller mindre udfyldt Stand, i Løbet af Vinteren. Af disse Skemaer hidrører 92 fra Jylland, 36 fra Sjælland, 20 fra Fyn, 8 fra Lolland, 3 fra Falster, 2 fra Møen, 2 fra Bornholm, 2 fra Langeland, 2 fra Samsø og 1 fra hver af følgende Øer: Ærø, Taasinge, Avernakø, Amager.

De i disse Skemaer opførte Spørgsmaal vedkommende Ukrudtsplanter og Plantesygdomme vare:

1. Hvilke Ukrudtsplanter var i afvigte Sommer de mest fremtrædende? a. i Vintersæden, b. i Vaarsæden, c. i Græsmarken. 2. Er der i de seneste Aar indvandret nye Ukrudtsarter paa Egnen, eller skønnes nogen af de almindelige Arter at brede sig stærkere? 3. Har der i det sidste Aar været prøvet nye eller særlige Midler til Ukrudtets Bekæmpelse, og da hvilke og med hvilket Resultat? 4. Har De Indtryk af, at Ukrudtet som Helhed er i Aftagen eller i Tiltagen paa Deres Egn? 5. Har der i 1898 vist sig nogen Sygelighed, foraarsaget af Snyltesvampe eller Insekter eller andre Forhold hos: a. Kornarterne? — b. Foderbeder (Runkelroer)? — c. Turnips og Rutabaga (Kaalrabi)? — d. Kartoffler? — e. Kløver og Græs? — f. Andre Landbrugsplanter?

Hvad der i det følgende er meddelt om Sygdomsforholdene hos Kulturplanter i det foregaaende Aar er grundet dels paa egne Iagttagelser paa Rejser i forskellige Egne, dels paa det tilligemed Forespørgsler indsendte Materiale og ledsagende Oplysninger, dels endelig paa Besvarelserne af de paa Skemaerne opførte Spørgsmaal. Paa dette Sted skal kun omhandles saadanne Sygdomsforhold, som vedkommer Landbrugsplanter.

Som Hovedresultat kan siges, at Sygdomme foraarsagede af Snyltesvampe var i 1898 mindre fremtrædende end sædvanlig.

Kornarter.

Angaaende Sygdomsforhold hos Kornarterne har jeg modtaget 32 Forespørgsler, ledsaget af Prøver af de angrebne Planter, nemlig af Byg 14, af Hvede 8, af Rug 6, af Havre 4 Sendinger.

Af Brand hos Kornarterne har jeg kun faaet tilsendt et Par Prøver, deriblandt et Angreb af Stängelbrand (*Urocystis occulta*) i Rug, som angaves til 12 pCt.; derimod har jeg modtaget adskillige Forespørgsler angaaende den hensigtsmæssigste Maade at afsvampe de forskellige Kornarter paa. Selv har jeg iagttaget Brand, *Tilletia Caries*, i Hvedemarker i større Mængde, end der burde være, efter de sikre Forebyggelsesmidler, man nu er raadig over. At der i en Forsøgsmark, hvor man for Forsøgets Skyld i flere Aar havde undladt at afsvampe Hveden, nu var naaet til at faa omtrent 90 pCt. Brandax, anføres kun for at vise, hvad det kan føre til, stadig at tage Sædekorn fra Hvedeagre, der ikke ere afsvampede. Den af Jul. Kühn beskrevne *Tilletia laevis*, der kun er lidet forskellig fra den ovennævnte almindelige Stinkbrand hos Hvede, fandt jeg sidste Sommer i større Mængde i Vaarhvede; den afviger væsentligt fra hin med sine uregelmæssigt formede og glatte Sporer, og den vides ikke tidligere at have været bemærket hos os.

I de udfyldte Skemaer er der under Spørgsmaalet om Sygdomme hos Kornarterne kun nogle faa Meddelelser om Brand; fra Thy, Mors og Salling nævnes Brand i Vaarsæden, og det samme er Tilfældet fra enkelte andre spredte Egne, uden at det dog fra noget Sted er angivet, at Brand optraadte i større Mængde. Ogsaa Hvedebrand angives fra nogle faa Steder og fra Nakskovegnen hedder det: „Der var ofte Brand i Hveden trods Bejsning“. Da der i Skemaerne ikke var stillet noget direkte Spørgsmaal angaaende Afsvampningsmidler er der heller ikke i Besvarelserne meddelt nogen Oplysning desangaaende.

Rust paa Sæden synes kun at have spillet en forholdsvis ringe Rolle i 1898, saavel efter egen Erfaring som at dømme efter de indløbne Forespørgsler, da kun en eneste af disse angaar Rust paa Kornarterne, nemlig Gulrust paa Hvedeplanter, som blev mig sendt fra Ørumgaard. Det stærke Nedslag, vi havde paa den Tid Rusten plejer at brede sig, begunstiger

ikke Rustangrebet, især da det fandt Sted i Forbindelse med køligt Vejr. Hvad der især fremmer Rustsvampenes Væxt og Udbredelse er varme og stille Dage, efterfulgt af kølige Nætter med stærk Dugdannelse. Heller ikke i de skematiske Besvarelser fra Landmænd findes Rustangreb paa Korn synderlig omtalt; af de 171 udfyldte Skemaer findes saadanne kun berørt i 16, og i Regelen kun med Udtryk som „Lidt Rust“ eller „kun meget lidt Rust“; fra Salling: „Nogen Rust i Havren, dog ej saa meget som ifjor.“ Skive: „Havren har som sædvanlig lidt en Del af Rust.“ Holstebro: „Endel Berberisrust paa Havrestraa.“ Ringsted: „Rust paa sildig saaet Havre.“ Dog hedder det fra Hessel: „Byg har været stærkere angrebet af Rust end sædvanlig,“ og fra Ærø: „Berberisrust temmelig stærk i nogle Bygmarker, enkelte Berberisser findes endnu her paa Egnen; Toradet Byg angrebet af Bygrust, Sexradet Byg stærkt angrebet af Gulrust; Hveden led betydeligt ved Angreb af Gulrust; Rugen var flere Steder stærkt angreben af Oxetunge-Græsrust.“ Ogsaa fra Ribe nævnes Gulrust paa Byg.

Af andre Sygdomme hos Kornarterne foraarsaget af Snyltesvampe foreligger kun meget faa Meddelelser saavel blandt de indsendte Forespørgsler som i de udfyldte Skemaer. Sortprik-Sygdommen synes at have været meget stærkt begrænset. Angaaende Bladpletsyge og Stribesyge (*Napicladium Hordei*) hos Byg er der indløbet nogle faa Meddelelser, deriblandt dog en Angivelse af at der i en Mark med Sexradet Byg fandtes over 20 pCt. angrebet af Stribesyge; selv har jeg bemærket denne Sygdom hos Byg mange Steder, bl. a. i Omegnen af Tisvilde, hvor jeg paa flere Marker anslog de angrebne Planter (6rad. Byg) til 10 pCt., hvad der tillige betegner Tabet, da de syge Planter ikke naa til Skridning. Enkelte Meddelelser har jeg modtaget om den i min forrige Beretning omtalte *Marsonia Secalis* paa Rug og Byg. Fra Hjørring hedder det, at Meldrøjer optraadte stærkere end almindeligt i Rugen. — Hvedeplanter, som jeg modtog fra Halland og Thy, vare angrebne af *Septoria Tritici* og Havreplanter fra Frijsenborg af *Septoria graminum*. Sidstnævnte Snyltesvamp saa jeg ogsaa optræde i Mængde og ret skadeligt paa Hvede flere Steder paa Falster, ofte i Selskab med *Puccinia glumarum*. Ligeledes paa Falster bemærkede jeg i Havremarker, at en Del af Planterne

vare paafaldende spinkle og lave, med svagt udviklet Top; alle saadanne Havreplanter var overalt paa Skederne, især de nedre, bedækkede med fine sorte Punkter, der viste sig at være Sporehuse af den til Sæksvampene hørende *Loestadia microspora* (Awd.), som jeg derfor antager staar i Forhold til Planternes svage Udvikling; den er ikke tidligere bemærket paa nogen Kornart eller overhovedet at optræde som skadelig Parasit. — I Midten af Juli undersøgte jeg, paa Anmodning af Ejeren, nogle mislykkede Vaarsædsmarker i Hammersholt; det var navnlig en Mark med Toradet Byg, som paa store Pletter var særdeles tarvelig, idet Planterne vare lave, tynde og i det hele spinkle, med gulgrønne Blade og uden Tegn til at ville skride. Bladene paa alle disse svage Bygplanter vare stærkt angrebne af Bladpletsyge (*Helminthosporium graminis*), som rimeligvis har været Aarsag til Misvæksten, i Forbindelse med, at Jorden har været udpint paa disse Pletter, hvilket antydedes ved, at de vare stærkt befængt med Rødknæ; i den Sæxradede Byg, der iøvrigt stod betydelig bedre, fandtes en Del Planter, der vare ødelagte af Stribesyge, og i Havren fandtes syge Pletter, som skyldtes *Septoria Avenae* Frank.

Fodergræsser og Bælgplanter.

I Besvarelserne paa de udsendte Spørgsmaal om Sygdomme hos Kløver og Græs er der saa godt som kun Tale om Bægersvamp paa Kløver (*Sclerotinia Trifoliorum*), der er angivet som mer eller mindre heftigt optrædende fra 11 Egne, hvoraf 8 i Jylland. Det hedder saaledes f. Ex. fra Salling: „Vinteren 1897—98 var mild og fugtig, og her gik alle og glædede sig til den dejlige Kløverhøst, som efter alle Solemarker vilde komme; men i Marts og April tog Kløverens Bægersvamp fat, og over Halvdelen af de unge kraftige Kløverplanter bukkede under; særlig Forskel paa Kløver, der var af-tøjret i Efteraaret, og noget, der ikke var det, kunde jeg ikke spore.“ Fra Sæby: „Mange Kløverplanter vare ødelagte sidste Vinter, enkelte ogsaa i dette Efteraar.“ Lundbæk: »Her havdes et meget føleligt Angreb af Bægersvamp.“ Naar det hedder fra Avernakø: „Kløveren var enkelte Steder rent mislykket, uden at jeg bestemt tør angive Grunden“, da er det rimeligvis ogsaa her Bægersvampen, som maa bære Skylden.

Ogsaa blandt indsendte Forespørgsler var der flere, som angik Kløverens Bægersvamp, deriblandt en fra England. Fra Lemvig-Eggen modtog jeg Kløverplanter, som var stærkt angrebne af denne Svamp, og det meddeltes mig, at der paa en Gaard kun var Halvdelen og paa to andre Gaarde kun Tiendedelen af Kløverplanterne tilbage. — Hos Hvidkløver bemærkede jeg i Juli Maaned paa Marker i Københavns Omegn en Sygdom, der viste sig ved, at der paa Bladene fandtes talrige smaa blege Pletter, omgivne af en purpurred Ring, der skyldtes en hidtil ukendt Svamp, der hører til Sæksvampene og som jeg har kaldt *Sphaerulina Trifolii**). — Fra Aarup klages over, at Amerikansk Lucerne næsten blev ødelagt af Kløverens Bladskimmel (*Peronospora Trifoliorum*). — Bønne-Vikke (Hestebønner) har jeg set stærkt angrebet, baade paa Blade og Bælge, af en Snyltesvamp, *Ascochyta Bolthauseri* Sacc., som danner runde, brune Pletter med flere koncentriske Ringe og omgivne af en mørkere Rand; i disse Pletter findes de smaa, sortagtige, prikformede Sporehuse; der kan optræde saa talrige Pletter paa Bladene, at disse blive mere brune end grønne, og visne tidlig; endnu værre er det, naar de brede sig til Bælgene, som derved blive ødelagte. — Den lignende, men mindre *Ascochyta Pisi* saa jeg flere Steder paa Ærter. — Paa Lolland iagttog jeg et usædvanlig stærkt Angreb af Bladskimmel (*Peronospora Viciae*) paa Ærter, saa at de angrebne Planters samtlige Blade overalt paa Undersiden vare dækkede af det lysviolette Skimmelag, som bevirkede Planternes tidlige Henvisnen. — Fra Mors klages over Meldug paa Ærter.

Angaaende Sygdomme hos Græsarter fremkom endnu færre Meddelelser eller Forespørgsler. Blandt disse skal nævnes Skedesvamp (*Epichloë typhina*), der fandtes overalt paa en stor Mark med Hundegræs til Frøavl i Nærheden af Fredericia, saa at 8—10 pCt. af Planterne vare angrebne; som bekendt udvikles Blomsterstanden slet ikke hos de angrebne Planter. Ogsaa Rust og *Mastigosporium album* optraadte nogle Steder paa Hundegræs, den sidste ogsaa paa Røvehale; Græssernes Traadkølle (*Typhula graminum*) paa Rajgræs, *Uromyces Poae* paa Rapgræs, *Puccinia coronata* paa irsk Rajgræs. — Hejre-

*) En Diagnose af denne nye Svampeart har jeg givet i „Mykologiske Meddelelser (VIII)“ i Botanisk Tidsskrift, Bd. 22, S. 265.

brand (*Ustilago bromivora*) saa jeg flere Steder i Mængde paa Blød Hejre i Græsmarker.

Rodfrugter.

Større Sygelighed hos Rodfrugterne, foraarsaget af Snylte-svampe, synes ikke at have fundet Sted. Den eneste, som synes at have anrettet større Skade og at være i stadig Fremgang er Kaalbroksvamp (*Plasmodiophora Brassicae*) paa Turnips og især paa Rutabager i Jylland, navnlig i Vestjylland. Mer eller mindre stærke Klager over denne Svamp er indløbet fra mange Steder langs hele Vestkysten, saasom Hjørring („for første Gang har jeg opdaget Kaalbroksvamp paa fynske Bortfelder, hovedsagelig paa leret Jord“), Mors, Lemvig („hvor Turnips og Kaalrabi har været dyrket i en Række Aar i stor Udstrækning er deres Dyrkning nu næsten umulig, og de afløses sædvanlig af Runkelroer, takket være de vandrende Roedykningsforsøg“), Holstebro, Staby, Ringkøbing, Lem, Skjern, Varde („hos mange ældre Dyrkere er Turnips og Kaalrabi saa stærkt angrebne af Svamp — vistnok Kaalbroksvamp — at Dyrkningen vist maa opgives foreløbig“). Ogsaa fra Askov hedder det, at Kaalbroksvamp er slem mange Steder; fra Pallisbjerg, at „Rutabager var over hele Marken angrebet af Kaalbrok;“ fra Hammerum kar jeg modtaget Turnips angreben af Kaalbrok.

Foderbeder har, bortset fra deres ringe Væxt hidrørende fra Vejrforhold, kun lidt ringe Skade ved Svampeangreb. Fra Frederikssund og Kappendrup har jeg modtaget Barresroer, som vare angrebne af Bedens Slimskimmel (*Fusarium Betae*). Rodfrugternes Bægersvamp (*Sclerotinia Libertiana*) optraadte i forrige Vinter temmelig slemt adskillige Steder i Roekulerne. Enkelte Steder vare Foderbederne ogsaa angrebne af Rødfilt-svamp. Fra Vester Hassing hedder det, at Foderbederne enkelte Steder bleve ganske fortærede af Svamp, tildels inden de kom op, og fra Lundbæk: „Et Svampeangreb i Runkelroemarken, som voldte stor Frygt, men heldigvis holdt sig begrænset til faa Kvadratfavne;“ da jeg ikke har modtaget Materiale fra disse to Steder, kan jeg ikke bedømme Aarsagen.

Den i min forrige Beretning (se Tidsskr. for Landbrugets

Planteavl Bd. 5, S. 128) omtalte *Ramularia Betae**) traf jeg atter i sidste Efteraar (September 1898) i stor Maalestok optrædende paa Blade af Foderbeder (Barresroer) i Omegnen af København. Paa en Mark i Vandløse var næsten alle Blade af nævnte Avlsplante besaaede med talrige rødviolette Pletter, hvis Midte var dækket paa begge Bladsider med det hvide Skimmellag. Paa flere Blade talte jeg mellem 300 og 400 af disse, tildels sammenflydende Pletter, af oftest 3—4 Millimeters Tværmaal, og ofte var den halve Bladmasse optaget af disse ikke assimilerende Pletter. At denne Svamp, skønt den vistnok ikke er sjælden, ikke tidligere har været beskrevet eller omtalt, ligger rimeligvis deri, at den har været forvekslet med *Cercospora Beticola*, som den habituelt meget ligner. *Cercospora* danner dog sædvanlig store Pletter paa 1—2 Centimeters Bredde, og det angives, at der højst kan findes 80 Pletter paa et Blad af denne Svamp; men den væsentligste Forskel er, at dennes Knopceller ere flere Gange længere end hines (nemlig 70—120 Mikrom. lange, medens de hos *Ramularia* kun ere højst 25 Mikrom. lange, i Regelen endda meget kortere) og endvidere naaleformede, d. v. s. tilspidsede i den ene Ende, medens de hos *Ramularia* er valseformede. Praktisk talt har en Forveksling mellem disse to Svampe mindre at betyde, da de foraarsager en ganske lignende Skade paa Foderbeder og Sukkerbeder, der kan blive ret følelig, navnlig naar Svampen i fugtige Somre indfinder sig og breder sig tidligt. I Egne, hvor disse Bladsvampe har faaet Overhaand og antager en truende Karakter er der næppe andet at gøre end ved Roeoptagningen omhyggelig at indsamle alle angrebne Blade eller hele den afskaarne Top og tilintetgøre dem ved Opbrænding eller dyb Nedgravning, for at hindre Svampens Optræden det følgende Aar, idet dens Formeringsredskaber overvintre i Bladene.

Gulerødder var enkelte Steder angrebne af Rodfilt-svamp (*Rhizoctonia violacea*) og af *Macrosporium Dauci*. Som sædvanlig blev Frøavl af Gulerod hemmet ved Angreb af Gulerodssvampen (*Phoma sanguinolenta*); det hedder bl. a. fra Horsens: „Gulerod til Frøavl angribes meget ofte af en Svamp,

*) En fuldstændig Diagnose af denne nye Svampeart har jeg givet i „Mykologiske Meddelelser (VIII)“ i Botanisk Tidsskrift, Bd. 22, S. 272.

som især er slem ved de største Rødder, som udplantes til Stamfrø og ofte ødelægger hele Afgrøden." En Afsvampning af Gulerødderne før de udplantes maa anbefales.

Kartofler.

Af de 171 tilbagesendte Skemaer findes Spørgsmaalet om Sygdomme hos Kartofler kun udfyldt i 34, og de fleste af disse Udtalelser gaar ud paa, at man ifjor enten var fri for Sygdom eller at Kartoffelsygdommen kun optraadte i ringe Grad. Nogle enkelte Meddelelser gaar dog i modsat Retning, saaledes fra Skive: „Temmelig megen Sygdom.“ Fra Fjellerad: „Betydeligt Angreb af Kartoffelsvampen.“ Fra Sæby: „Mere syge end sædvanlig.“ Fra Hjørring: „Den almindelige Kartoffelsygdom var iaar temmelig udbredt.“ Fra Havnø: „Rosenkartoflerne vare angrebne.“ Fra Djursland: „Noget større Sygelighed hos enkelte Sorter.“ Fra Staby: „Naar undtages de gamle røde Kartofler har der næsten slet ingen været syge.“ Fra Jellinge: „Den gamle Kartoffelsygdom tildels hævet ved nye Sorter, særlig Magnum bonum.“ Fra Horsens: „De fineste og særlig de tidligste Sorter angribes især af Kartoffelsvampen, hvorimod Magnum bonum sjælden bliver syg, og denne dyrkes næsten overalt som Hovedsort.“ Fra Lykkenssæde paa Fyn: „Den sædvanlige Sygdom, som dog næsten ikke har angrebet Magnum bonum.“ Fra Aarup: „Sovereign og Askebladet K. led en Del af Kartoffelskimmel; Athene, Hebe, Frigga, Prof. Maerker og Fürst v. Lippe vare fuldstændig friske.“ Fra Lohals: „Enkelte af de finere Sorter led en Del af Sygdommen.“ Ogsaa fra Irland har jeg modtaget Kartoffelplanter, som vare angrebne af Kartoffelskimmel.

Medens de ovennævnte Sygdomsforhold hos Kartofler væsentlig maa antages at skyldes Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) har jeg fra forskellige Sider modtaget baade hele Kartoffelplanter og Knolde, som har været angrebne af andre Svampe. Jeg har saaledes fra V. Hassing og Askov modtaget Planter, som har været stærkt angrebne af Stængelbakterier (*Bacillus caulivorus*) en kort Tid (Regntiden) i Juli Maaned især paa halvældige og middeltidlige Sorter samt paa ituskaarne Læggekartofler; Angrebet synes at komme hurtigt og Planten tilintetgøres i Løbet af nogle faa Dage. Endvidere

har jeg fra Rørvig og Hald faaet sendt Knolde, hvis hele Midtparti var brunt. I en Meddelelse fra Hald hedder det: „Der er „Kalv“ i mange af Kartofflerne; jeg veed ikke, hvad der foraarsager disse sorte Legemer indeni Knoldene (Magnum bonum), hvilke ere til stor Ulempe, da Folk ikke vil have dem til Spisekartofler.“ Kartoffelknolde, som var stærkt medtagne af Bakteriose, modtog jeg som sædvanlig flere Prøver af i Efteraaret.

Angreb af Insekter m. m.

Herunder skal først omtales et Par Tilfælde af Beskadeligelse paa Sæden, som var meget hyppig og udbredt i Sommeren 1898, men hvis Aarsag, saavidt jeg veed, det endnu ikke er lykkedes med Sikkerhed at paapege. Det første af disse Tilfælde er hvad man kunde kalde „udhulede Rugkorn“, og som bestaar i, at talrige Rugkorn paa samme Mark ere saaledes behandlede, rimeligvis af et Insekt, at en stor Del af Kornets Indhold, ofte Halvdelen, er bortgnavet paa en saadan Maade, at Kornet nærmest kan betegnes som udhulet. Jeg har dels faaet tilsendt saadanne Rugkorn fra forskellige Steder, dels i de udfyldte Skemaer faaet mange Meddelelser herom, men selve det paagældende Skadedyr har jeg aldrig faaet tilsendt eller set, lige saa lidt som jeg fra nogen Meddeler har faaet Underretning om, at man har iagttaget noget Insekt i Virksomhed ved denne Udhuling. Jeg skal referere nogle af Udtalelserne fra de 12 Egne, baade paa Øerne og i Jylland, fra hvilke jeg har faaet Meddelelser om denne Skade, bl. a. for at vise de forskellige Meninger, man har om Aarsagen. Det hedder saaledes fra Birkerød: „I Rugen findes flere Steder en Mængde Kærner, som er udhulede af et Insekt, almindelig kaldet Krebs i Rugen.“ Hagestedgaard: „Rugen har en Del hule Kærner, som antages at hidrøre fra en Bille.“ Buderupholm: „Rugen var en Del angrebet af Orm i Kærnerne.“ Præstøegnen: „Rugen med mange hule Kærner, nogle mene af en Slags Snegle.“ Haslev: „Paa Rugen var en stor Del Kærner udhulede, formentlig af Snegle.“ Der er ogsaa fremsat Formodninger om, at Skaden skyldes Axløber (*Zabrus gibbus*) eller Ørentviste.

Det andet af de ifjor saa udbredte skadelige Forhold, som jeg dels selv har iagttaget flere Steder, dels faaet en Del Meddelelser om, bestod i, at Hvedeplanterne hen imod Modningstiden bleve paafaldende hvide, navnlig Axene, saa at Kornene bleve mangelfuldt udviklede. Ved Grunden af Straaet fandtes en Beskadigelse, som foraarsagede, at Planten let knækkede og faldt om. Hele Fremtoningen mindede stærkt om den Beskrivelse, som er givet over den i de senere Aar saa mange Steder i Mellem-Europa optrædende ødelæggende Sygdom hos Hveden, som i Frankrig kaldes „Piétin“, i Tyskland „Fusskrankheit“, og som menes at skyldes den til Kærnesvampene hørende *Ophiobolus herpotrichus*, men som det dog endnu ikke er lykkedes mig at finde, muligvis fordi Sporehusene først udvikler sig paa et senere Tidspunkt end det, hvori jeg hidtil har haft Lejlighed til at undersøge Planterne. Den hos os optrædende „Fodsygdom“ hos Hveden har jeg været mest tilbøjelig til at tilskrive Agersneglen, dels fordi Fremtoningen især viser sig i Randen af Hvedemarken, hvor den har været begrænset af græsklædte Rande, dels fordi saadanne Snegle flere Gange er iagttaget gnavende ved Foden af Hvedeplanterne. Alle Iagttagelser og Meddelelser om denne Hvedesygdom stammer fra Øerne. Af de modtagne Meddelelser skal nævnes fra Knuthenborg: „Et Angreb paa Hveden — formodentlig af Agersneglen — henimod Høst tiltrak sig Opmærksomhed ved at tvangsmodne de paagældende Hvedeplanter og betinge meget mangelfuld Kærneudvikling.“ Nakskov: „Hvedestraaene bleve hvide, med indskrumpede Kærner“. Avernakø: „Hveden blev, efter at den var udskreden, mange Steder angrebet af Insekter, der gnavede gennem Straaet lige i Jordoverfladen; den blev staaende, fik et hvidgult Udseende, omtrent som moden, men der blev ingen Kærne; jeg lagde først Mærke dertil i min egen Hvedemark, men hørte siden derom fra flere Steder.“ Anhof: „En Mængde hvide Ax i Hveden.“ Nislevgaard: „Mange hvide Hvedestraa (Ager-snegle)“. Næsbyholm: „En eller anden Billeart afgnavede Roden paa Hveden og foraarsagede herved temmelig betydelig Skade.“ Frydendal: „Hveden stukken ved Roden saa at Axet var goldt.“ — Endvidere er klaget over Snegleangreb paa Hveden fra fem Egne uden nærmere Angivelse af Angrebets Natur; ligeledes er fra tre Egne omtalt stærk Beskadigelse af

Snegle paa Rug, f. Ex. fra Struer: „Agersneglen har været meget haard ved Rugen i Efteraaret (1898), antagelig som Følge af det milde Efteraar og den meget sildige Saatid, der gav Rugen mindre Modstandskraft.“ Ogsaa Snegleangreb paa Rodfrugter klages der over fra nogle Egne.

Om Angreb af Fritfluen (*Oscinis frit*) paa Vaarsæden, især Havren, har jeg faaet Meddelelser fra 9 Egne, nogle Steder med den Tilføjelse, at den særlig optraadte paa sildig saæt Sæd. Byg angrebet af Bygfluen (*Chlorops taeniopus*) har jeg modtaget fra et Par Steder. Kaalfluen (*Anthomyia Brassicae*) har gjort nogen Skade paa Turnips og Rutabaga enkelte Steder i det nordlige Jylland. — Fra Aalborg-Eggen fik jeg tilsendt Larver af Stankelben (*Tipula*), hvorfra der kunde findes 50 paa en Kvadratalen, og som havde fortæret det spirende Korn paa 7 Td. Ld. opbrækket Grønjord. — Havre hvis Blade var gennemminerede af Kornbladfluen (*Hydrellia griseola*) modtog jeg fra Frijsenborg; den foraarsagede endel gule Pletter i Havremarken. — Smælderlarveangreb modtog jeg Meddelelser om fra 10 Egne og paa forskellige af Landbrugets Avlsplanter, paa Vaarsæd, Roer, Kartofler. Det hedder f. Ex. fra Lemvig: „Smælderlarver slemme ved Foraarssæden; jeg har i Sommer set Pletter paa indtil en Skæppe Land, hvor der saa godt som ikke fandtes en Plante.“ Sæby: „En Mængde unge Planter overgnavede i Jorden baade Foraars og Efteraar af en Larve“ (efter Beskrivelsen Smælderlarven); Asaa: „Smælderlarven har gjort megen Skade i den tidlige saæde Vaarsæd.“ Anhof: „Smælderlarven har gjort nogen Skade, særlig i Sukkerroer.“ I de Tilfælde, hvor Larver har været indsendte, har de vist sig at tilhøre *Lacon murinus*. — Angreb af Oldenborrelarver er for 1898 kun meddelt fra faa Steder, saaledes fra Glorup: „Oldenborrelarver har vel gjort en Del Skade, da der var mange af dem, men det frugtbare Vejr har dækket derover; kun omtrent 6 Td. Ld. Havre her paa Gaarden nærmest Skoven var saa godt som ædt.“ Endvidere fra Nørregaard paa Lolland (Roer og Kartofler), Humble paa Langeland (Runkelroer), Skjoldnæsholm (Kartofler), Odense, Aarhus. — Af andre Angreb af Biller kan anføres følgende. Fra Avernakø: „Jeg har lagt Mærke til, at der paa enkelte Turnips sidder en Del smaa Knuder fra en Ærts til en Nøds Størrelse; skærer man dem igennem, finder man en lille

Larve indeni;“ det har sikkert været Kaalens Snudebille (*Ceutorrhynchus sulcicollis*). Fra Tjæreborg: „Jordlopper var paa enkelte Marker en temmelig stor Hemske for Turnips.“ Lerkenfelt: „Rapsdyrkning led usædvanlig meget under Angreb af Snudebiller.“ Melorme, d. v. s. Larver af Melskrubben (*Tenebrio molitor*), i Runkelroefrø har jeg modtaget fra et Par Steder. —

Af Sommerfuglelarver er det som sædvanlig navnlig Knoporme, Larver af *Agrotis*, der har gjort Skade hist og her især paa Roer, sjældnere paa Korn. — Larver af den lille Rugmøl (*Ochsenheimeria taurina*) har jeg faaet tilsendt fra Gaardbogaard, som optrædende paa Rug.

Rug- og Havreplanter angrebne af *Thrips* har jeg modtaget fra nogle faa Steder. Hyppigere klages over Bladlus, især paa Frøroer, Hestebønner, Ærter. Fra Lohals: „Humleavlens saa godt som ødelagt af Bladlus.“ Horsens: „Runkelroer udplantede til Frøavl angribes i de sidste tre Aar af en sort Bladlus, der ofte tager stærkt Overhaand og ødelægger fuldstændig hele Afrøden; vi har afskaaret og ødelagt de angrebne Grene, men det hjalp intet.“ — Om Tusindben hedder det fra Kjærsgaard paa Fyn, at de ødelagde mange smaa Roer.

Rundorme eller Nematoder har flere Steder gjort Skade paa Kløver (*Tylenchus devastatrix*), men dog især paa Havre (*Heterodera Schachtii*), hvorom jeg har faaet Meddelelser fra Gjeddesdal, Barfredshøj, Frihedslund og Krusesminde paa Sjælland, Assens, Anhof og Kjørup (her ogsaa paa Byg) paa Fyn, Veile, Hessel og Staby i Jylland). Fra sidstnævnte Sted modtog jeg følgende nærmere Redegørelse: „En Del af min Blandsæd (mest Havre) stod i Forsommeren usædvanlig slet; ved Eftersyn viste den sig befængt med Nematoder; jeg udsaaede da en Regnvejrsdag noget Chilisalpeter paa det angrebne Stykke og fik en udmærket Avl derefter, bedre endog end det øvrige, idet Havren derefter bedredes i høj Grad Dag for Dag. Da jeg tænkte mig, at Chilisalpeter mulig kunde dræbe Nematoderne eller at andre muligen kunde have gjort lignende Erfaringer, vil jeg fremføre dette for mig ejendommelige Forhold *)“.

*) Angaaende Angreb af Rundorme kan iøvrigt henvises til en Artikel af K. Hansen: „Nogle Undersøgelser over Nematodeangreb paa Havre“ i Ugeskrift for Landmænd 1898, S. 47—50.

Et Insektangreb af ubekendt Natur har vist sig et Par Steder i Kartoffelstængler. Det hedder saaledes fra Fjerritslev: „Hos Kartoffler fandtes sidste Sommer en Del Sygdom, idet Toppen blev gul og Stænglen var ved Roden udhulet et Par Tommer; her fandtes nogle graagule smaa Orme, der vare hvide med mørkt Hoved og omtrent $\frac{1}{4}$ Tomme lange.“ Fra Avernakø: „Enkelte Steder led Kartofflerne meget af en graa Larve paa omtrent $\frac{1}{2}$ Tommes Længde og lidt tykkere end en Tændstik.“

Under Spørgsmaalet om Sygelighed hos Landbrugsplanter er der fra Sorø-Eggen bemærket følgende: „Det synes, som om Husmusen er aldeles forsvunden her fra Eggen — man formoder som en Følge af udbredt Anvendelse af „Muse-Tyfus“ i Skovene og hos Private; Markmusene har derimod været overordentlig talrige i afvigte Sommer.“

Ukrudtsplanternes Optræden i 1898.

De om Ukrudtsplanter stillede Spørgsmaal i de udsendte Skemaer blev denne Gang besvaret af 166 Landmænd, saa at der kun var 5 Skemaer, som paa dette Punkt var blanke. Som sædvanlig var der flest Meddelelser om Ukrudt i Vaarsæden, nemlig fra 149 Indsendere; men medens der for 1897 var flere Angivelser om Ukrudtets Optræden i Græsmarken end i Vintersæden, er det omvendte Tilfældet for 1898, idet der er indløbet 106 Meddelelser om det fremtrædende Ukrudt i Vintersæden, men kun 87 angaaende Græsmarkens Ukrudt.

Af de i Vintersæden optrædende Ukrudtsplanter synes Klinte at have været den mest dominerende, idet den er anført som fremherskende fra 34 Egne (i 1897 kun fra 16), deraf 20 fra Jylland, 14 fra Øerne. Hejre er angivet fra 28 Egne (i 1897 fra 11), Kornblomst (herunder henført, hvad der i de forskellige Meddelelser er kaldt Korn-Knopurt, Blaakorn, Blaatom, Blaamunk, Blaaurt) fra 26 Egne (i 1897 fra 16). Disse tre var aabenbart de mest fremherskende Ukrudtsplanter i Vintersæden i de fleste Egne af Landet. Derefter synker Tallene stærkt; Valmue (hvormed vistnok altid menes den meget iøjnefaldende og i Regelen selskabeligt voxende Korn-Valmue, (*Papaver Rhoeas*), der det foregaaende Aar kun angaves fra 4 Egne, blev i 1898 anført som fremherskende fra 10 Egne,

hvoraf 7 i Fyn, 1 i Jylland, 1 paa Sjælland, 1 paa Falster); den synes at brede sig til Egne, hvor den før har været ukendt. Derefter er for Vintersædens Vedkommende Tidsel og Snerle anført fra 7, Agerkaal fra 6, Lugtløs Kamille (Linhartsurt) fra 4, Hvid Oxøje (Margaritter), Fuglegræs-Fladstjerne, Burre-Snerre og Kvik fra 2 Steder. Følgende ere kun nævnte hver især fra 1 Egn, nemlig: Ager-Rævehale (Hovedgræs) fra Lolland, Langstakket Havre fra Staby, Brudurt og Knavel fra Vejle, Hønsetarm fra Skive, Skræppe fra Midtsjælland, Rødknæ fra Grindsted, Pileurt fra Borupgaard, Gæslingeblomst fra Tybrind, Ranunkel fra Skjoldnæsholm, Vinterkarse fra Frydendal, Rødtop fra Hessel, Skjaller fra Gaardbogaard, Vejbred fra Midtsjælland, Røllike fra Ærø, Følfod fra Horsens, altsaa det eneste Sted, hvor denne Ukrudtsplante, der anses for en af de farligste hos os, er angivet som iøjnefaldende i Vintersæd.

For Vaarsædens Vedkommende staar de gule Korsblomster, som i Flæng gaar under Navnene Agerkaal, Ager-sennep og Kiddike i Spidsen, idet de ere angivne som fremtrædende fra 105 Egne (i 1897 fra 71), Tidsler fra 68, Følfod fra 32, Ager-Svinemælk (Skørtidsel) fra 8, Pileurter fra 7, Skræpper og Rødknæ hver fra 6, Kvik, Kamille, „Arve“, Melde, Klinte (i Jylland) hver fra 4, Gul Oxøje fra 3, Spergel, Ranunkel, Graabyнке hver fra 2 Egne. Følgende ere nævnte hver fra 1 Egn: Vinterkarse, Snerle, Slangehoved, Oxetunge, Hvid Oxøje, Knopurt.

De Ukrudtsplanter, der spille Hovedrollen i Græsmarken, synes at være: Tidsler, som er angivet fra 29, Følfod fra 19, Gulerod fra 18 og Gaaseurt (indbefattet Kamille) fra 12 Egne som de mest fremtrædende. Derefter kommer Ranunkler (hvorved vist altid menes Vandgrenet R.) fra 5, Skræpper ligeledes fra 5, Lancetbladet Vejbred, Løvetand (Mælkebøtte), Hvid Oxøje og Rødknæ hver fra 3, Padderokke, Kvik, Slangehoved og Bynke hver fra 2 Steder. Følgende Arter ere kun nævnte fra en enkelt Indsender: Gulax (for saa vidt denne overhovedet kan betragtes som Ukrudt i Græsmarken), Siv, Fuglegræs-Fladstjerne,

Hønsetarm (i Lucerne), Vinterkarse, Storkenæb, Oxetunge, Kløversilke (Avernakø), Hvid Oxøje, Røllike, Bakkestjerne (Vendsyssel).

Til Besvarelse af Spørgsmaalet: Er der i de seneste Aar indvandret nye Ukrudtsarter paa Eggen, eller skønnes nogen af de almindelige Arter at brede sig stærkere? er indløbet følgende Meddelelser. Det hedder saaledes, at Agerkaal breder sig eller breder sig stærkt fra følgende Egne: Hjalstrup, Give, Uldum, Horsens, Kjærsgaard (Fyn) Krusesminde (Sjælland), Stege. Kiddike i Tiltagende ved Give og Rørvig, Tidsler ved Vejle, Haslev og Næstved. Fra Lundbæk i Bjerre Herred hedder det: „Her har man fra Holland faaet en meget kraftig Vejbred og en ny, ligeledes kraftig Tidsel-form.“ Følfod breder sig ved Horsens, Sørup i Sjælland, Horslunde paa Lolland; Svinemælk (Skørtidsel) ved Gaardbogaard (paa opdyrket Mosejord), Barfredshøj (bredt sig meget i de sidste 3 à 4 Aar); Røllike ved Varde. „hvor den breder sig betænkeligt;“ Kornblomster „breder sig i de senere Aar“ ved Taastrup. Fra Hessel hedder det: „I de sidste 7—8 Aar viser sig her enkelte Gul Oxøje og i de sidste 12—15 Aar enkelte Lugtløs Kamille,“ og om den sidst nævnte hedder det fra Lykkenssæde paa Fyn, at den „først er kommen her for 20 Aar siden og er ikke udryddet.“ Fra Midtfyn meddeles, at der fandtes „det sjældne Syn af 10 Td. Ld. Byg, som var aldeles ødelagt af vilde Solsikker,“ hvormed rimeligvis menes Gul Oxøje. Endvidere angives følgende Ukrudtsplanter at brede sig, nemlig Vild Gulerod i Græsmarken (Saxkøbing og Skjern), Klinte i Vaarsæden (Ringkøbing), Storkenæb (Møen), Vinterkarse (Voergaard*) og Frydendal. Vild Reseda er bleven ret ondartet enkelte Steder paa Bornholm, Pileurter paa opdyrket Mosejord (Gaardbogaard), Hvid Oxøje i Græsmarken (Djursland), Lancetbladet Vejbred i Græsmarken (Morsø), Snerre i Vintersæden (Amager), Siv breder sig stadig, endog ud i Marsken (Ribe).

*) Se en Artikel af P. Scavenius i „Medlemsblad for Landboforeningen Vendsyssel“, 1899.

Paa Spørgsmaalet: „Har der i det sidste Aar været prøvet nye eller særlige Midler til Ukrudtets Bekæmpelse, og da hvilke og med hvilket Resultat? er der indløbet følgende Meddelelser: Skræpløjning hører til de hyppigst anvendte Midler og angives i Almindelighed at give et godt Resultat. Det hedder saaledes fra Havndal: „Skræpløjning og senere en dybere Pløjning om Efteraaret har vist sig at være et udmærket Middel mod Ukrudt; dertil kommer de bedre Avlsredskaber man nu anvender.“ Skive: „For Tidsel og Følfod bruges stadig Skræpløjning og hyppige Pløjninger, som synes at virke heldigt.“ Morsø: „Skræpløjning af Stubben og udvidet Rodfrugtavl.“ Hald: „Den udvidede Roedyrkning og Skræpløjning har hjulpet, ligesom Saasæden er langt renere end tidligere.“ Ølholm: „Skræpløjning og Harvning flere Aar i Træk dæmper Følfod og Sener og har i Forbindelse med god Brak rent udryddet dem.“ Horslunde paa Lolland: „Skræpløjning i rette Tid viser sig som et storartet Middel mod al Ukrudt.“ Slagelse: „Skræpløjning om Efteraaret og den udvidede Rodfrugtdyrkning i Forbindelse med noget forbedrede Redskaber er vist de eneste Midler, som nu anvendes i større Udstrækning end forhen.“ Skælskør: „Skræpløjning, Harvning af Sæden, efterat den er kommen op, og Rodfrugtdyrkning ere de almindelige Midler mod Ukrudt.“ Birkerød: „Hyppig Skræpløjning af Brakmarken er anvendt med Held.“ Lignende Udtalelser om Anvendelsen af Skræpløjning ere indløbne fra Djursland, Nørre Snede, Jellinge, Kolding, Midtfn, Helsingør. — Af andre beslægtede Midler kan nævnes fra Hammel: „Jeg synes at have Held med at uddrive Følfod ved i Brakken, særlig til anden Pløjning, at lade Plovfuren ligge urørt en Tid og udtørre, samt pløje saa ofte det kan ske; her er den taget meget af.“ Nislevgaard: „Vaarsædsmarken harves meget almindelig naar Frøkrudtet er spiret, men for at det kan ske uden Tab maa Sæden være radsaaet og dybt dækket eller bredsaaet og dækket med Skræpløv.“ Duelund: „Der foraarspløjes meget her i Egnen umiddelbart før Saaning. Næstved: „Overharvning og Tromling tidlig om Foraaret synes at bekæmpe Ukrudtet.“ Odsherred: „Vaarsæden er bleven harvet 1 à 2 Gange, saa at Agerkaal o. lign. til Dels er blevet oprykket.“ Lemvig: „Nedpløjning af Vaarsæden bruges i ikke lille Udstrækning og med godt Resultat mod Tidsel og Følfod.“

Holstebro: „Til Bekæmpelse af Frøukrudt, særlig Agerkaal, har Nedpløjning af Vaarsæden vist sig udmærket, naar den sidste Harvning ikke er foretaget før 8—12 Dage efter Nedpløjningen.“ Struer: „Agerslæberen anvendes flittig om Foraaret, og Ukrudtsplanter af Kaalfamilien er i absolut Aftagende“. Tybrind: „For Kvikkens Vedkommende bruges med Held Nedpløjning tidlig i Brakken og den holdes derefter fri for at skyde friske Blade ved Hjælp af Tallerkenharve eller Skrælleplov; for Ager-senneps Vedkommende ved Harvning af de radsaaede Marker under Sædens Gennembrydning.“ Hverringe: „Nedpløjning af Havre med Skrælplov tilraades, medens Nedpløjning af Byg maa fraraades.“ Lugning af Ukrudt bliver jo ogsaa udført enkelte Steder, saaledes paa Ærø: „Lugemaskinen har været noget anvendt,“ Gjelsted: „I Sognet er anskaffet en Luge-maskine til at klippe Agerkaal.“ Hverringe: „Lugemaskinen hjælper godt, naar den anvendes til Stadighed, mod Agerkaal.“ Nakskov: „Man har luget Agerkaal med godt Resultat.“ Den bedre Rensning af Sædekornet fremhæves fra flere Sider, f. Ex. fra Nibe: „Jeg har Indtryk af, at der i de senere Aar gøres mere for at faa ren Saasæd og derved hemmes jo Ukrudtet; mange lade nu Sædekornet triøre; i mange Møller haves Triører og de bearbejde Saasæd for 45 à 50 Ø. pr. Td.“ — Det i nyeste Tid foreslaaede Middel til Bekæmpelse af Agerkaal, nemlig Behandling med Jærnvitriol, er ogsaa forsøgt flere Steder hos os, saaledes fra Ydby i Thy: „Jeg har i Sommer gjort et lille Forsøg, som faldt heldig ud, med Vitriolopløsning mod Agerkaal.“ Fra Salling: „Mod Agerkaal anvendte jeg Jærnvitriol som Forsøg; hvor den stod med 6—8 Blade, udryddedes den fuldstændig, medens Sæden slet ingen Skade tog; jeg forsøgte at dræbe Agerkaalen, efter at den var kommen i Blomst, en Del af den gik bort, men Sæden led ogsaa Skade derved.“ En anden Indsender meddeler: „Her i Egnen har været anvendt en Jærnvitriolopløsning, som med en almindelig Vandkande blev sprøjtet over en Td. Ld. Blandsæd, hvor Agerkaalen stod aldeles tæt i Bunden; Resultatet var, at alt, hvad der hed Agerkaal, forsvandt, og Kornet bredte sig rask, og aldeles uskadt.“ Af andre specielle Midler mod Ukrudt, som har været anvendt, kan nævnes fra Kjærsgaard: „Kalk viser sig godt mod Onde Urter.“ Kolding: „Saaet Staldfoder i de værste Stykker med godt Resultat.“ Sørup paa

Sjælland: „Saaning af Kløverfrø, efter at Sæden er kommen op, anses for gavnlig.“ Fra Næsbyholm: „I Engene har Troldurt (*Pedicularis palustris*) været meget udbredt; her er den nu fuldstændig fjernet ved en Sommer at trække Planterne op og køre dem bort.“

Svarene paa Spørgsmaalet: „Har De Indtryk af, at Ukrudtet som Helhed er i Aftagen eller i Tiltagen paa Deres Egn? giver som Hovedresultat, at Ukrudtet nærmest maa siges at være i Aftagende. Vedkommende Rubrik i Skemaerne er udfyldt med „Aftagen“ eller „Ubetinget i Aftagende“ eller „Snarest i Aftagende“ af 88 Indsendere fra de forskellige Egne af Landet, medens kun 12 Indsendere udtaler sig i modsat Retning og mener, at Ukrudtet er i „Tiltagende“ eller „nærmest i Tiltagende,“ i flere Tilfælde dog kun for en enkelt Ukrudtsplantes Vedkommende, navnlig Tidsel, Følfod eller Agerkaal. Foruden de ovennævnte 100 Udtalelser fra Indsendere, der mer eller mindre kategorisk erklærer sig om Spørgsmaalet, skal endvidere anføres nogle Meddelelser, der ikke uden videre kunne henføres under de to Grupper, saaledes fra Lemvig: „Frøkrudt i stærk Tilbagegang paa Grund af Staldfoderdykning og meget udstrakt Roeavl; Rodukrudt maaske nærmest i Tiltagen,“ Kjærsgaard: „Rodukrudt synes i Aftagende, derimod ikke Frøkrudt.“ Nislevgaard: „Jo mere Gødningskraft og Kultur, des mere Ukrudt, om end af andre Sorter, synes jeg, at der kommer.“ Guldborg: „Hvor Høsten forøges aftager Ukrudtet og omvendt.“ Hverringe: „Vexler i Forholdet til Vejrliget.“ Taastrup: „Følfod og Tidsel i Aftagende, Agerkaal i Tiltagen.“ Hessel: „Naar Ukrudtet bekæmpes energisk, er det i Aftagende.“

Da der i Meddelelser om Ukrudtsplanternes Optræden jævnlig omtales en og anden Plante, som vedkommende Landbruger ikke kender, vilde det være meget ønskeligt, om man i saadanne Tilfælde vilde sende mig et Exemplar til Bestemmelse. Et lille Brudstykke, indlagt i Brevet, vil i Regelen være tilstrækkeligt.